

**การศึกษาความต้องการและการพัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
โดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้ง
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี**

**Need Assessment for Rehabilitation of Drug Addicts and the Development of a Holistic Care
Model by Family Members in NawoongTambol Organization Administration,
Muang, Phetchaburi**

วิชญา มณีชัย

อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

โทรศัพท์ 081-6811911 E-mail po123wi@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาความต้องการในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้ง2)พัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ติดยาเสพติด สมาชิกในครอบครัว และผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในองค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้งอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี จำนวนทั้งสิ้น 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1.การศึกษาความต้องการในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้งอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีผู้ติดยาเสพติดมีความยากลำบากในการเลิกยาเสพติด มักจะมีปัญหาการขาดการควบคุมตนเอง ขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ขาดความตระหนักรู้ในตนเอง ขาดเป้าหมายในชีวิตดังนั้นในการวางแผนการพัฒนาจึงเริ่มตั้งแต่การสร้างความรู้ในตนเองและผู้อื่นการพัฒนา กิจกรรมบำบัดเพื่อเยียวยา สุขภาพจิตและสร้างความตระหนักในตนเอง พัฒนาความร่วมมือของสมาชิกในครอบครัว เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ติดยาเสพติดให้มีการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นเกิดความตระหนักรู้ในตนเอง ตลอดจนพบเป้าหมายในชีวิต

2.การพัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้งอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดขึ้นมาเอง คือโปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวเป็นกิจกรรมที่เน้นการดูแลทั้งด้านร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนจิตใจและจิตวิญญาณของผู้ติดยาเสพติดโดยมีกิจกรรมการปรึกษาแบบกลุ่มและครอบครัวบำบัดที่เน้นในเรื่องของการทบทวนอดีต การรู้จักตนเอง การจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในตนเอง การปรับเปลี่ยนมุมมองในปัญหา การสร้างความศรัทธาในตนเอง การมอบความรักให้ตนเองและผู้อื่น เพื่อส่งเสริมทัศนคติ และพฤติกรรมทางบวกของผู้ติดยาเสพติดให้เติบโตและสามารถพัฒนาตนเองต่อไปได้

คำสำคัญ:การฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด, การดูแลแบบองค์รวม, องค์การบริหารส่วนตำบลนาุ้ง

Abstract

The objectives of this study were 1) to assess the needs for rehabilitation of the drug addicts through the holistic care model by family members living in NawoongTambol Administration and 2) to develop a holistic care model by family members. Thirty samples in this study included the drug addicts, some of their family members, and related personnel in NawoongTambol Organization Administration. The results of this study were as follows :

1. The problems of the drug addicts included difficulty in giving up taking the drug, lack of self-control and responsibility to themselves and other people, lack of self-realization and lack of goal-setting in their lives. Hence, it was important to start with helping them to have self-realization for themselves and other people, creating some therapy activities to cure their mental health, and more participation from all family members.

2. A holistic care model by all family members was developed by the researcher of this study. It was the program of integrated activities intending to rehabilitate the drug addicts through the participation of all family members. It placed an emphasis on taking care of those drug addicts in physical, mental, emotional, social, as well as intellectual and intuitive aspects. The types of activities included a group counseling, family therapy which emphasized on the past revision, self-realization, managing individual problems, changing perspectives of various problems, building faith in oneself, and sharing love for themselves and other people. These activities aimed to support a more positive set of behaviors and attitudes for the drug addicts so that they could keep on developing themselves.

Keywords : Rehabilitation of the drug addicts, A holistic care model, NawoongTambol Organization Administration

1. ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่ร้ายแรงและมีมานานตั้งแต่ในอดีตจนกระทั่งปัจจุบันก็ยังคงเป็นปัญหาที่ร้ายแรงและที่สำคัญได้แพร่ระบาดไปยังทุกพื้นที่ของประเทศไทยซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ

ในปัจจุบันการบำบัดรักษาเยาเสพตีดในประเทศไทยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ชั้นเตรียมการ 2) ชั้นถอนพิษยา 3) ชั้นฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยมุ่งให้ผู้ป่วยหลุดพ้นจากการเสพตีดทั้งทางกายและจิตใจ โดยการฟื้นฟูสมรรถภาพยึดถือหลักการบำบัดรักษาผู้ป่วยเยาเสพตีดในแบบองค์รวม และ 4) ชั้นติดตามผลหลังรักษา ดังนั้น เมื่อผู้ตีดเยาเสพตีดได้รับการบำบัดรักษาอาการทางร่างกายแล้ว จะต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจควบคู่ไปด้วย การฟื้นฟูสมรรถภาพนี้เป็นวิธีการรักษา ปรับปรุงแก้ไขด้านจิตใจของผู้เสพ เพื่อให้อสามารถหยุดเสพยาได้ตลอดไปด้วยจิตใจที่เข้มแข็ง และลดปัญหาได้อย่างแท้จริง

การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านจิตใจ ให้กับผู้ป่วยเยาเสพตีดมีแนวปฏิบัติหลายทางที่เหมาะสม เช่น การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม หมายถึง วิธีการที่จะสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย พัฒนาความเชื่อมั่นในการรับรู้ตนเอง ทำให้ผู้เข้ารับการฟื้นฟูเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น และเป็นแนวทางให้ได้พัฒนาตนเองต่อไป

จากแนวคิดข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความต้องการและการพัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ตีดเยาเสพตีดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัว เพื่อเป็นการลดความคิดอัตโนมัติด้านลบและเพิ่มรับรู้สมรรถนะแห่งตน ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้ผู้ป่วยเยาเสพตีดมีการพัฒนาตนเอง และสามารถปรับเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง และสามารถดำรงชีวิตโดยไม่ใช้เยาเสพตีดในที่สุด นอกจากนี้ องค์กรความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ยังส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาารูปแบบการบำบัดรักษาผู้ป่วยเยาเสพตีดที่มีประสิทธิภาพอีกรูปแบบหนึ่งด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการฟื้นฟูผู้ตีดเยาเสพตีดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลนาวิ่งอำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ตีดเยาเสพตีดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลนาวิ่งอำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ผู้ตีดเยาเสพตีดในองค์กรบริหารส่วนตำบลนาวิ่งอำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. การดำเนินงานวิจัย การศึกษาความต้องการและการพัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ตีดเยาเสพตีดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวม
3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย เครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ตีดเยาเสพตีดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวม

4. วิธีดำเนินการวิจัย

สำรวจข้อมูลเพื่อนำไปใช้พัฒนารูปแบบโดยการประเมินสถานการณ์ปัญหาความต้องการของผู้ตีดเยาเสพตีดโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามกับผู้ตีดเยาเสพตีดรวมทั้งการประเมินบทบาทหน้าที่และศักยภาพในการดูแลผู้ตีดเยาเสพตีดเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับองค์กรบริหารส่วนตำบลนาวิ่ง สถานบริการสุขภาพ องค์กรชุมชน ครอบครัวและคนในชุมชนเพื่อนำไปใช้ในการทำคู่มือกิจกรรมการดูแลฟื้นฟูผู้ตีดเยาเสพตีดแบบองค์รวม

สร้างแผนการจัดกิจกรรมด้วยคู่มือการดูแลผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมและเครื่องมือสำหรับวัดผล
ประเมินผล มีขั้นตอนดังนี้

- 1.ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างคู่มือการดูแลผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมและการวัดผล
ประเมินผล
- 2.วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคู่มือการดูแลผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมและการวัดผลประเมินผล
- 3.ร่างแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้คู่มือการดูแลผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมและการสร้างเครื่องมือสำหรับ
วัดผลประเมินผล
- 4.นำร่างแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้คู่มือการดูแลผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมและการสร้างเครื่องมือสำหรับ
วัดผลประเมินผลไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร ด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 คน
ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการ IOC
- 5.นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ โดยข้อที่ผ่านเกณฑ์ต้องมีค่าคะแนนมากกว่า
0.50รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด แล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรม
ด้วยคู่มือการดูแลผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมและเครื่องมือสำหรับวัดผลประเมินผล
6. นำแผนการจัดกิจกรรมด้วยคู่มือการดูแลผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมและเครื่องมือสำหรับวัดผล
ประเมินผลไปทดลองใช้กับสมาชิกในครอบครัว เพื่อประเมินหาความเชื่อมั่นกับสมาชิกในครอบครัวที่ไม่เกี่ยวข้อง
กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
7. นำผลการประเมินมาตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วยวิธีการของครอนบาค
- 8.นำผลคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้ไปปรับปรุงโปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมและ
เครื่องมือสำหรับวัดผลประเมินผลก่อนนำไปทดลองใช้จริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.ประเมินสุขภาวะของกลุ่มตัวอย่างก่อนการใช้โปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบ
องค์รวม(Prestest)
- 2.ดำเนินการใช้โปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวม
- 3.ประเมินสุขภาวะของกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้โปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบ
องค์รวม(Posttest)

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการและการพัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของ
สมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาไร่ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษา
ความต้องการในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหาร

ส่วนตำบลนาวัง 2) พัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาวัง ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาความต้องการในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ติดยาเสพติด สมาชิกในครอบครัว และผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องจำนวนทั้งสิ้น 30 คนพบว่า ความต้องการในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด คือ ผู้ติดยาเสพติดรับรู้ถึงคุณค่าในตนเองต่ำ ขาดความรักและนับถือตนเอง ขาดความรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น มีการเผชิญกับปัญหาที่ไม่เหมาะสม มีข้อจำกัดของการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงตนเอง ขาดพลังอำนาจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง และขาดความตระหนักในการแก้ปัญหา

ดังนั้นการจัดกิจกรรมฟื้นฟูจึงควรให้การช่วยเหลือที่ครอบคลุมและบูรณาการ กล่าวคือจะต้องมีการเยียวยาทางด้านจิตใจ การสร้างความตระหนักรู้ในตนเอง การปรับพฤติกรรม และสนับสนุนการดูแลผู้ติดยาเสพติดจากสมาชิกในครอบครัว

2. การพัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดขึ้นมาเอง คือ โปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมของสมาชิกในครอบครัว โดยมีกิจกรรมการปรึกษาแบบกลุ่มและครอบครัวบำบัด โดยเน้นความร่วมมือกันระหว่างผู้ติดยาเสพติดและสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบทบาทของครอบครัวในการดูแลฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดดำเนินการจัดการดูแลฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทั้งหมด 8 สัปดาห์

สัปดาห์ที่ 1 และ 2 เป็นจัดการดูแลและฟื้นฟูด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการดูแลของสมาชิกในครอบครัวในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทางด้านจิตใจ

สัปดาห์ที่ 3 และ 4 เป็นจัดการดูแลและฟื้นฟูด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการดูแลของสมาชิกในครอบครัวในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทางด้านร่างกาย

สัปดาห์ที่ 5 และ 6 เป็นจัดการดูแลและฟื้นฟูด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการดูแลของสมาชิกในครอบครัวในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทางด้านอารมณ์

สัปดาห์ที่ 7 และ 8 เป็นจัดการดูแลและฟื้นฟูด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการดูแลของสมาชิกในครอบครัวในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดทางด้านสังคม

โปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวม ประกอบด้วยกิจกรรม 8 กิจกรรม คือ การสร้างสัมพันธภาพ การวิเคราะห์ปัญหาภายในตนเอง การจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตนเอง การมอบความรักและการให้อภัยต่อตนเองและผู้อื่น การประเมินตนเอง (Self-evaluation) ย้อนเวลาทบทวนอดีต การรู้จักและเข้าใจตนเอง (Self-evaluation) และพลังแห่งชีวิต (Power of Life)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการและการพัฒนาเครื่องมือในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวม โดยได้เริ่มศึกษาตั้งแต่การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ติดยาเสพติดพบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีความยากลำบากในการเลิกยาเสพติด มีปัจจัยทางด้านจิตที่สำคัญ กล่าวคือผู้ติดยาเสพติดมักจะมีปัญหาการขาดการควบคุมตนเอง ขาดความรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น ขาดความตระหนักรู้ในตนเอง ขาดเป้าหมายในชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มผู้ติดยาเสพติดมาเป็นระยะเวลายาวนานทำให้มีข้อจำกัดของการรับรู้และมีแนวโน้มของการมี

ปัญหาสุขภาพจิต ในส่วนของการฟื้นฟูนั้นมีการวางแผนให้การดูแลผู้ติดยาเสพติดแบบองค์รวมกล่าวคือ ดูแลทั้งด้านร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนจิตใจและจิตวิญญาณของผู้ติดยาเสพติดด้วย

สำหรับในการพัฒนาโปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมจะเน้นการดูแลทั้งด้านร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนจิตใจของผู้ติดยาเสพติดประกอบด้วยกิจกรรมการปรึกษาแบบกลุ่มและครอบครัวบำบัด ที่เน้นในเรื่องของการทบทวนอดีต การรู้จักตนเอง การจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในตนเอง การปรับเปลี่ยนมุมมองในปัญหา การสร้างความศรัทธาในตนเอง การมอบความรักให้ตนเองและผู้อื่นเพื่อให้ผู้ติดยาเสพติดได้สำรวจปัญหา และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองและยังช่วยให้เกิดการฝึกฝนทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ จนเกิดการเรียนรู้และมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองได้

6. ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

การพัฒนาโปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวม เป็นการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ ให้ผู้ติดยาเสพติดกลับไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วนวิธีการบำบัดด้วยการใช้กิจกรรมการปรึกษาแบบกลุ่มและครอบครัวบำบัดนั้น จะเน้นพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและจิตใจ ผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการฟื้นฟูจากการใช้โปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมครบแล้ว ย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงตนเอง ดังนั้นการใช้โปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดจำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้ติดยาเสพติดรวมทั้งต้องสอดคล้องกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมของชุมชนเป็นสำคัญ

หลักการใช้โปรแกรมในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดโดยใช้การดูแลแบบองค์รวมโดยทั่วไปจะต้องมีการเตรียมผู้ติดยาเสพติดให้พร้อมที่จะรับการฟื้นฟูและการบำบัดรักษา การปรับสภาพจิตใจ เสริมสร้างกำลังใจและบำรุงร่างกาย แนะนำแนวทางการกลับไปดำรงชีวิตในสังคมและการประกอบอาชีพด้วยตนเอง ตลอดจนการติดตามดูแลภายหลังการใช้โปรแกรมในการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสสส. และโครงการทุนอุดหนุนการวิจัยประมาณประจำปี 2561 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารงานวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่ให้คำปรึกษางานวิจัยนี้จึงทำให้งานนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

8. เอกสารอ้างอิง

พิสุทธิ์เงิน. 2558. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการของป.ป.ส. เพื่อลดปัญหา

ยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพกรณีศึกษา: อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
หลักสูตร “หลักสูตรนักบริหารระดับสูง” รุ่นที่ 82 วิทยาลัยนักบริหารสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

ปราณีพร บุญเรือง และคณะ.2552. รายงานการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
ที่มีภาวะเสติดรุนแรง(Rehabilitation Model Development for Hardcore Drug Addict).
ขอนแก่น:กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ ศูนย์บำบัดรักษาเสติดขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2558. แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไข

ปัญหายาเสพติดพ.ศ.2558-2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติดกระทรวงยุติธรรม.

อภาศิริสุวรรณานนท์และคณะ. 2556. การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานด้านการบำบัดรักษา

ผู้ติดยาเสพติด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.